

SAK 6/26 PARTNERSKAPSAVTALE MED BFK

MISSIONS – SIRKULÆRE VERDIKJEDER OG INDUSTRIELL SYMBIOSE

Bakgrunn:

Missions er et nasjonalt samfunnsoppdrag (10-års perspektiv) lansert i februar 2025. Det jobbes med mål, delmål, organisering og virkemidler. BFK informerte om Missionsoppdraget i Regionrådet 21.februar 2025. Jf sak 11/25. Nå har BFK gått videre og foreslår en avtale med de fire regionene i Buskerud. Forslag til avtale ligger som vedlegg til saken.

Målet for missionssatsingen er å utvikle grønn sirkulær industri gjennom industriell symbiose og utvikling av sirkulære verdikjeder og å bygge 100 grønne industri- og næringsparker med netto nullutslipp innen 2035. Nærmere beskrivelse av oppdraget kan leses i vedlagte partnerskapsavtale med BFK.

VEDTAK FYLKESTINGET 16.12.2025

Fylkestingssak nr. 104/2025 «Missionssatsingen på sirkulær grønn nærings- og industriutvikling – status og oppfølging» på møte den 16. desember 2025. Vedtaket er som følger:

1. Fylkestinget vedtar å bruke kr 600.000 til oppfølging av Missionssatsingen og det videre arbeidet med regionale samarbeidsarenaer i hver enkelt region. Midlene hentes fra tiltaksbudsjettet for næring og klima 2025, midler satt av til Missions.
2. Fylkestinget vedtar å bruke kr. 800.000 til å etablere en formell samarbeidsarena mellom de fire regionene, samt forsterke kompetanseoppbygging og erfaringsutveksling som en del av den videre missionssatsingen. Midlene hentes fra tiltaksbudsjettet for næring og klima 2025.
3. Fylkestinget vedtar å bruke kr 2.000.000 til en støtteordning for prosjekter som utvikler og iverksetter sirkulære verdikjeder og industrielle symbioser som et ledd i oppfølgingen av missionssatsingen. Midlene hentes fra tiltaksbudsjettet for næring og klima 2025.

Dette betyr for Hallingdal:

Pkt. 1 at Hallingdal får 25% av 600 000 = 150 000 til å følge opp missionssatsingen. Dette fordeles blant aktørene

Pkt. 2 At Hallingdal får sin del av kr. 800 000 til å etablere en samarbeidsarena. Det er ikke kjent hvordan dette gjøres enda

Pkt. 3 At prosjekter i Hallingdal som utvikler og iverksetter sirkulære verdikjeder og industrielle symbioser kan søke på disse midlene.

I Hallingdal vil det være aktuelt å gå videre med

Gjenbruk av masser med bl.a. Sundbrei AS

Fiskeoppdrett på land – Upsteram AS

Matsvinn? Noen av de store hotellene

Denne saken handler om to ting:

1. Bli kjent med missions og orientert om avtalen
2. Kommunene gis anledning til å melde inn nye prosjekter i missionssatsingen
(Tenk over om det er andre prosjekter som kan være aktuelle?)

Vurdering:

Missionssatsingen har det vært jobba med en stund og både Hallingdal næringshage og Regionrådet har vært involvert. I tillegg har næringslivet ved noen bedrifter vært inne i satsingen. Når det nå kommer et konkret tilbud om å inngå en avtale, mener vi det er naturlig at Regionrådet koordinerer og at vi blir enig med de andre aktørene om fordeling av midlene. Det vil uansett være relativt store satsingen som vil nyte godt av disse midlene og det er satsingen som på sikt kan bli svært viktige for Hallingdal

Forslag til vedtak:

Regionrådet tar sak om partnerskapsavtale med BFK til orientering

VEDLEGG

1. Partnerskapsavtale

**AVTALE MELLOM
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
OG
REGIONRÅDET FOR HALLINGDAL
ORG.NR. 975 576 469
OM «MISSIONSSATSINGEN PÅ SIRKULÆR GRØNN NÆRINGS- OG INDUSTRIUTVIKLING»**

Avtaleparter

Avtalens parter:

- Regionrådet for Hallingdal er eit politisk samarbeidsorgan for dei 6 kommunane i Hallingdal.
- Buskerud fylkeskommune, som gjennom å lede satsingen «Missionssatsingen på sirkulær grønn nærings- og industriutvikling», jobber med å øke konkurransekraften hos små og mellomstore bedrifter (SMBer) i Buskerud.

Kontraktene baserer seg på et tett utviklingssamarbeid med de 3 andre interkommunale politiske råd i Buskerud og Buskerud fylkeskommune.

Bakgrunn

Grønn omstilling, reduksjon av klimagassutslipp og tap av natur er de største utfordringene i vår tid. EU lanserte i 2019 sin ambisiøse vekststrategi «the Green Deal», med mål om netto nullutslipp innen 2050. Denne strategien er sektorovergripende, og inneholder en rekke ulike initiativ for å oppnå klimanøytralitet. Et viktig initiativ er klimapakken «Fit for 55», der målet er å redusere utslipp av klimagasser med 55 % sammenlignet med 1990-nivå innen 2030. I februar 2024 lanserte EU-kommisjonen et nytt mål for 2040, med 90 % reduksjon av klimautslipp. Norge har vedtatt å kutte utslipp med 55 % innen 2030.

«Med hjerte for Buskerud - Regional planstrategi for Buskerud 2024-2027 - høringsutkast» beskriver følgende regionale samfunnsutfordringer som særlig viktige i årene fremover: Utenforskap, stort omstillingsbehov og knapphet på ressurser. Bærekraftsmålene danner ramme og setter premiss for utviklingen av samfunnet gjennom «et bærekraftig Buskerud». Fylkeskommunenes Missions-satsing bygger på grønn omstilling og sirkulærøkonomi, og treffer svært godt på de definerte regionale samfunnsoppdragene «Omstillingsdyktig næringsliv med høy produktivitet», og «Utnytte mulighetene i det grønne skiftet».

I mai 2023 inngikk fylkeskommunene, Innovasjon Norge (IN), SIVA og Forskningsrådet nasjonalt en avtale om forpliktende samarbeid knyttet til tre avgrensede samfunnsoppdrag innenfor det grønne skiftet med mål om reduksjon av klimautslipp. Buskerud fylkeskommune har sluttet seg til denne satsingen (Hovedutvalg for næring og innovasjon 12.06.2024).

Buskerud fylkeskommune har behov for å knytte til seg en samarbeidspartner i oppfølging av deler av satsingen «Opprettelse av Buskerud satsing innen grønn omstilling og sirkulær økonomi – Missions» sak nr. 21/2024 som ble vedtatt av Hovedutvalget for næring og innovasjon i møte den 12. juni 2024.

Midlene vedtatt avsatt i PS 21/2024 har blitt brukt til ressurskartlegging og kartlegging av regionale samhandlingsmodeller, i tråd med nasjonale anbefalinger og vedtaket i hovedutvalget.

Regjeringen vedtok 1. januar 2025 å etablere et nasjonalt samfunnsoppdrag for sirkulær økonomi i Norge. Overordnet mål er at Norge innen 2035 skal ha oppnådd en betydelig økning i ombruk, reparasjon og deling av knappe ressurser. Samfunnsoppdraget skal skape en felles retning og arena for samarbeid, sikre bedre ressursutnyttelse og bidra til at Norge når sine klima- og miljømål, samtidig som det styrker konkurranseevnen og gründerkraft. Del målene for samfunnsoppdraget er

1. Ombruk og reparasjon

Stimulere til nye initiativ og samarbeid som bidrar til økt ombruk og reparasjon – blant forbrukere, sivilsamfunn, næringsliv og offentlig sektor. Spesiell målretting mot tekstiler, EE-produkter, møbler og bygningsmaterialer.

2. Deling i lokalsamfunn

Etablering av effektive delingsløsninger i kommuner, bydeler og regioner som reduserer forbruk og materialfotavtrykk, ved å erstatte ordinært forbruk med deling.

3. Ressursdeling i næringslivet

Økt deling av knappe ressurser som råvarer, energi og areal blant bedrifter, blant annet gjennom utvikling av industrielle symbioser.

Dette tydeliggjør både ambisjonsnivået og de konkrete stegene som skal tas for å nå målet innen 2035.

Oppfølging av anbefalingene fra ressurskartleggingen og kartlegging av regionale samhandlingsmodeller ble vedtatt av Fylkestinget i Buskerud i sak nr. 104/2025 «Missionssatsingen på sirkulær grønn nærings- og industriutvikling – status og oppfølging» på møte den 16. desember 2025. Vedtaket er som følger:

1. Fylkestinget vedtar å bruke kr 600.000 til oppfølging av Missionssatsingen og det videre arbeidet med regionale samarbeidsarenaer i hver enkelt region. Midlene hentes fra tiltaksbudsjettet for næring og klima 2025, midler satt av til Missions.

2. Fylkestinget vedtar å bruke kr. 800.000 til å etablere en formell samarbeidsarena mellom de fire regionene, samt forsterke kompetanseoppbygging og erfaringsutveksling som en del av den videre missionssatsingen. Midlene hentes fra tiltaksbudsjettet for næring og klima 2025.

3. Fylkestinget vedtar å bruke kr 2.000.000 til en støtteordning for prosjekter som utvikler og iverksetter sirkulære verdikjeder og industrielle symbioser som et ledd i oppfølgingen av missionssatsingen. Midlene hentes fra tiltaksbudsjettet for næring og klima 2025.

Avtalen gjelder oppfølging av Missions-satsingen og utvikling av regionale samarbeidsarenaer mellom næringsliv, utdanning og kommuner. Målet er å etablere sirkulære verdikjeder

og industrielle symbioser med netto null utslipp i Buskerud. Hallingdal vil inngå i et nettverk med de andre regionene i fylket for å styrke kompetansebygging og erfaringsdeling. Partene samarbeider med Buskerud fylkeskommune om mobilisering av aktører og testing av modeller for kompetanseutvikling i tett samarbeid med Norsk Senter for Sirkulærøkonomi (NCCE).

Utviklingsarbeidet forventes avsluttes i desember 2026 og det er en målsetning at utviklingsaktivitetene som gjennomføres i denne satsingen kan danne grunnlag for en videreføring av kompetanseoppbygging og erfaringsutveksling i ulike samarbeidsarenaer etter avsluttet utviklingsperiode.

Formål

Formålet er å skape gode samarbeidsarenaer mellom næringsliv, utdanning og kommuner, og teste metoder for kompetansebygging og erfaringsdeling. Målet er å legge til rette for at bedrifter, myndigheter på alle nivåer, forskere, investorer, lokalsamfunn og innbyggere sammen kan løse samfunnsoppdragene.

Målsetning

Overordnet mål er å finne frem til de mest effektive metodene og modellen for kompetanseoppbygging og erfaringsutveksling i samarbeidsarenaene for Buskerudsamfunnet som sikrer gode løsninger for samfunnsoppdragene innen grønn omstilling og sirkulærøkonomi – Missions.

Delmål:

- Mobilisere og inspirere politikere, kommuner, bedrifter, forskningsmiljø, borgere og andre interessenter til en felles satsing på grønn omstilling og sirkulærøkonomi
- Etablere en samarbeidsarena for Hallingdal som kan følge opp missionsatsingen
- Utvikle og teste alternative metoder og modeller for kompetanseoppbygging og erfaringsutveksling
- Etablere gode metoder og modeller for kompetanseoppbygging og erfaringsutveksling som kan brukes i arbeidet med oppfølging av samarbeidsarenaer i Buskerud
- Utvikling av et forslag til videre oppfølging som en del av sluttrapporten

Tidsperiode

Prosjektperioden fra og med 15. januar til og med 31. desember 2026.

Kommunikasjon

Regionrådet for Hallingdal vil sikre at Buskerud fylkeskommunes retningslinjer for kommunikasjon blir overholdt.

Administrasjon

Det blir opprettet en arbeidsgruppe med følgende deltakere: de 4 interkommunale politiske råd i Buskerud, NCCE og Buskerud fylkeskommune. Arbeidsgruppen vil utvikle og iverksette følgende:

- et forslag til handlingsplaner med resultatindikatorer
- være ansvarlig for gjennomføringen av aktivitetene
- være ansvarlig for gjennomføring av kommunikasjonsaktiviteter
- erfaringsutveksling vil være en sentral del av samarbeidet
- lage en sluttrapport med et forslag til videre oppfølging
- delta på regelmessige møter

Aktiviteter i prosjektet må ferdigstilles senest 30. november 2026.

Økonomi

Avtalens økonomiske ramme er opp til NOK 150 000,- eks. mva.

Det er avtalt en timepris på kr 900,- eks. mva. Det er avtalt dekning av direkte kostnader uten påslag.

Betalingen skjer som følger: 75% utbetales ved signering av avtalen og 25% utbetales når sluttrapport og sluttfaktura med alle bilag for hele prosjektet er levert. Dette skal skje innen 31. desember 2026.

Fakturaen skal merkes «Missionssatsingen på sirkulær grønn nærings- og industriutvikling» og bestillernummer B701010 og prosjektnummer 60256. Med fakturaene må timelister, dokumentasjon for gjennomførte aktiviteter og kostnader, og sluttrapporten med oppdaterte resultatindikatorer vedlegges.

Avtalens varighet

Avtalen utløper når sluttrapportering for prosjektet er endelig godkjent og de siste avregninger i prosjektet er gjennomført.

Avtalen her kan ikke sies opp.

Avtalen her kan heves av en part hvis den misligholdes vesentlig av den andre part, forutsatt at det er gitt en rimelig frist for å utbedre misligholdet, og utbedring ikke er skjedd innen fristen.

.....,

Buskerud fylkeskommune

Regionrådet for Hallingdal

Mulige Missionssatsinger i Hallingdal

- Sterk spesialisering i reiseliv/overnatting – høyest lokaliseringskvotient i landet
- Mye bygg- og anleggsaktivitet (hytter, anlegg, infrastruktur)
- Spredt, men viktig treindustri, sagbruk og trebearbeiding
- Noe plastindustri (særlig Hol, Nesbyen)
- Relativt lite tung industri → løsningene må være desentraliserte og regionale

HØYEST PRIORITET – avfallsstrømmer Hallingdal bør satse på

1. Organisk avfall (matavfall + bioressurser)

Hvorfor viktig

Hallingdal pekes eksplisitt ut som en region med store mengder organisk avfall fra overnattings- og serveringsbedrifter i reiselivet.

Kilder

- Hotell, hytter, servering (Gol, Hemsedal, Geilo/Hol)
- Dagligvare
- Landbruk (husdyrgjødsel, restbiomasse)
- Husholdninger

Hva bør gjøres

- Bedre sortering hos hotell/servering
- Samordne **matavfall + husdyrgjødsel + hageavfall**
- Koble Hallingdal tettere mot **biogass-løsninger regionalt**
(evt. leveranser til anlegg i naboregioner, eller forstudie på lokal løsning)

Geografisk tyngdepunkt

- Gol – Hemsedal – Hol (reiseliv)
- Landbruk i hele dalen

2. Treavfall (svært viktig for Hallingdal)

Hvorfor viktig

- Mye trevirke fra:
 - bygging og riving (hytter!)
 - sagbruk, trebearbeiding
 - paller og emballasje
- Store mengder går i dag til **energigjenvinning**, ikke materialgjenvinning

Kilder

- Bygg og anlegg i hele Hallingdal
- Sagbruk og treindustri (bl.a. Ål, Gol, Sigdal-regionen i randsonen)

Hva bør gjøres

- Bedre sortering i rent tre og behandlet tre
- Utrede:
 - ombruk av byggematerialer
 - flis/spon → nye produkter (plater, bioenergi med høyere verdi)
- Koble Hallingdal på regionale trebaserte verdikjeder (f.eks. Hønefoss-området)

Geografisk tyngdepunkt

- Ål, Gol, Nesbyen, Hol

3. Bygg- og rivningsavfall (betong, tegl, lett forurensede masser)

Hvorfor viktig

- En av de største avfallsstrømmene i fylket
- Over 80 % kommer fra bygg- og anlegg
- Går i stor grad til **deponi** nasjonalt

Kilder

- Hyttebygging
- Infrastrukturprosjekter
- Riving/rehabilitering

Hva bør gjøres

- Lokal eller regional **knusing og gjenbruk** av masser
- Bruke masser i:
 - veibygging
 - tomteutvikling
 - nye anleggsprosjekter
- Kreve gjenbruk i kommunale prosjekter

Geografisk tyngdepunkt

- Hol – Ål – Gol (hytte- og anleggsintensive områder)

2 MIDDELS PRIORITET – aktuelle strømmer å følge opp

4. Plastavfall

Hvorfor relevant

- Hallingdal har relativt høy representasjon av plastindustri
 - Plast fra næringsliv er ofte **renere fraksjoner** enn husholdningsplast
- Rapport_ressurskartlegging Busk...

Kilder

- Plastindustri (Hol, Nesbyen)
- Bygg og handel
- Reiseliv (emballasje)

Tiltak

- Bedre kildesortering hos bedrifter
- Samle volum regionalt for materialgjenvinning

5. Tekstiler (sekundær, men strategisk)

Hvorfor interessant

- Store mengder fra:
 - hotell (sengetøy, håndklær)
 - arbeidstøy
- Nasjonalt sorterings- og gjenvinningsanlegg etableres i **Krødsherad**

Tiltak

- Pilot på innsamling fra hotell og reiseliv
- Samarbeid med nasjonale aktører

3 Hva Hallingdal bør prioritere først (kort liste)**1. Matavfall og bioressurser**

→ felles innsats med reiseliv + landbruk

2. Treavfall fra bygg og industri

→ sortering + regional verdikjede

3. Bygg- og rivningsmasser

→ lokal gjenbruk, mindre deponi